

ORDEEL VAN DE LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE
VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER ONDERWIJS
INZAKE KLACHT 09-09

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft bij brief van 18 maart 2009, aangevuld bij brief van 9 juni 2009, een klacht ontvangen van de heer H (hierna te noemen: klager), ouder van R, oud-leerling van de M. De klacht, geregistreerd onder nummer 09-09, is gericht tegen de heer L, directeur van de M (hierna te noemen: aangeklaagde).

Korte inhoud van de klacht

Klager is niet tevreden over het definitieve schooladvies (vmbo-t/havo) van januari 2009 van zijn zoon R en de daarbij behorende motivering. Het advies luidde anders dan het voorlopige advies in november 2008 (havo). Volgens de toelichting was het voorlopige advies gebaseerd op de gegevens uit het leerlingvolgsysteem. Het definitieve advies was gebaseerd op diezelfde gegevens en op observaties in de klas sinds november 2008. Ook in klas 5 was het voorlopige advies havo en zowel de rapporten van R als zijn grafieken tonen aan dat er geen enkele reden zou zijn voor een vmbo-t advies.

De leerkracht van klas 6, mevrouw B, heeft in november 2008 tegen de ouders gezegd dat R een typische havo-leerling was en vanwege zijn werkhouding geen vwo-leerling. In dat gesprek is vmbo-t niet ter sprake gekomen. De ouders hebben aangegeven dat ze hun zoon wilden inschrijven op het W of het V. Beide scholen hebben, zoals ook de school bekend zal zijn, geen vmbo-t afdeling. Klager heeft geen schriftelijke bevestiging ontvangen van het in november 2008 gegeven schooladvies. Bovendien is mevrouw B de aantekeningen van dat gesprek kwijt. Klager heeft pas eind januari een schriftelijke bevestiging van het schooladvies gekregen, nadat hij daarom had gevraagd.

Klager heeft de indruk dat het advies beïnvloed is door de uitslag van de drempeltoets en de Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau (NIO). Hij is van mening dat er een onderscheid gemaakt moet worden tussen het schooladvies en de eindtoets(en) en wordt hierin gesterkt door de gebruikelijke gang van zaken op andere scholen, de informatie op

Wikipedia en de tekst van de schoolgids onder punt 5.2. In de schoolgids staat: “In klas 6 wordt in december het drempelonderzoek afgenomen. Dat is een leervaardigheden onderzoek, dat een niveau-indicatie geeft naar aanleiding van het niveau van spelling, rekenen, woordenschat, lezen en begrijpend lezen. In januari wordt de NIO afgenomen. Dat is een capaciteitenonderzoek, dat een niveau-indicatie geeft naar aanleiding van het intelligentieprofiel dat uit dit onderzoek naar voren komt. Samen met het schooladvies, dat gebaseerd is op de werkhouding en gegevens uit het leerlingvolgsysteem, zijn de gegevens van het drempelonderzoek en de NIO van belang voor de toelating van het vervolgonderwijs.” De school heeft echter bij het vaststellen van het definitieve schooladvies rekening gehouden met de resultaten van de eindtoetsen. Wat de gegevens uit het drempelonderzoek en de NIO betreft, is dat volgens klager ten onrechte gebeurd. Het is een zaak van de scholen voor voortgezet onderwijs zelf om bij de toelating de invloed van die gegevens naast het schooladvies te bepalen.

De school heeft weliswaar nog een extra intelligentietest gedaan, maar als zij de juiste procedure had gevolgd was dat niet nodig geweest. Klager heeft er op gewezen dat die test overigens niet in een rustige omgeving is afgenomen (naast een luidruchtig spelende kleuterklas).

Als gevolg van de door de school gehanteerde procedure zijn R en zijn ouders voor niets naar de informatiedagen van de havo-vwo-scholen geweest en kon hij niet naar een havo-vwo-brugklas. Bovendien moest op het moment dat de open dagen al waren geweest, nog een school worden gezocht.

Procedure

In eerste instantie heeft het bestuur van de stichting M de klacht van 18 maart 2009 in behandeling genomen.

De interne klachtencommissie van het bevoegd gezag, niet zijnde een klachtencommissie als bedoeld in artikel 14 Wpo, heeft bij brief van 28 mei 2009 klager geïnformeerd over de beoordeling van de klacht en de daaraan verbonden conclusies.

Bij brief van 9 juni 2009 heeft klager de commissie laten weten dat hij zijn klacht bij de commissie wil voortzetten.

De commissie die de klachten heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter, mr. W.G.G.M. van Holsteijn en drs. A.J.M. van den Maagdenberg, leden.

Aangeklaagde is in de gelegenheid gesteld om zich schriftelijk te verweren. Bij brief van 6 juli 2009 heeft de heer V, secretaris van het bestuur van de M, meegedeeld dat aangeklaagde wegens ziekte langdurig afwezig is en dat het bestuur het verzoek van de commissie in behandeling heeft genomen. Bij diezelfde brief heeft de heer V inhoudelijk gereageerd op de klacht.

Klagers en aangeklaagde zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld om hun standpunten nader toe te lichten op een op 9 september 2009 te Utrecht gehouden besloten hoorzitting. Klager was daar aanwezig, vergezeld door zijn echtgenote, mevrouw A. Aan de zijde van de aangeklaagden waren aanwezig de heer K, plv. directeur, mevrouw B, leerkracht klas 6 en de heer V, voornoemd.

Ontvankelijkheid

De M was ten tijde van de voorgevallen feiten en de indiening van de klachten aangesloten bij de klachtencommissie. R was ten tijde van de indiening van de klacht leerling van de school. Nu de commissie voor het overige niet van bezwaren is gebleken, wordt de klacht ontvankelijk verklaard.

Oordeel van de commissie

De commissie stelt vast dat het bestuur van M in de klachtenprocedure de positie van de heer L als aangeklaagde heeft overgenomen in verband met diens langdurige ziekte. De commissie neemt dit voor kennisgeving aan en beschouwt het bestuur in de verdere procedure als aangeklaagde.

Het bestuur heeft aangevoerd dat er drie momenten in de schoolloopbaan van een leerling zijn waarop door de leerkracht over het vervolgonderwijs met de ouders wordt gecommuniceerd: een kort gesprek in klas 5 (oriënterend gesprek waarbij de verwachtingen van de ouders en een indicatie van de leerkracht worden besproken), een gesprek in november van klas 6 (voorlopig advies) en een gesprek in het voorjaar van klas 6 (definitief advies). Het voorlopige advies is gebaseerd op het beeld van de leerkracht, de scores van de leerling in het leerlingvolgsysteem en de leerhouding van het kind. Het definitieve advies volgt naar

aanleiding van de uitslag van de drempeltoets (december) en de NIO (januari). In het geval van R was het voorlopig advies havo gebaseerd op de overdracht door de leerkracht van klas 5. In klas 6 echter waren de uitslagen van de toetsen (indicatie vmbo-gemengd theoretische leerweg) niet consistent met het beeld dat de leerkracht had en heeft de school besloten op haar kosten een aanvullende intelligentietest af te nemen, de Wechsler Intelligence Scale for Children (WISC), zodat een weloverwogen eindadvies kon worden uitgebracht. Uitgangspunt bij het eindadvies is dat het bestaat uit het beeld van de leerkracht, de uitslagen van de toetsen, het beeld op basis van het leerlingvolgsysteem en de leerhouding van het kind. De school wil bij het eindadvies niet afhankelijk zijn van het enkele beeld van de school, maar gesteund worden door onafhankelijke onderzoeken. De scores van R bij de WISC waren lager dan bij de NIO en er was derhalve geen reden voor een enkel havo-advies. Derhalve luidde het uiteindelijke schooladvies vmbo-t/havo.

De commissie overweegt dat het in het onderwijs gebruikelijk is om een scheiding aan te brengen tussen het schooladvies enerzijds en de indicatie(s) op basis van de uitslag(en) van de toets(en) anderzijds. De school heeft immers een beeld van de leerling, gebaseerd op een (veelal) jarenlange ervaring met hem of haar en zo ook een beeld van de ontwikkeling die de leerling heeft doorgemaakt. Daarnaast zijn de resultaten beschikbaar van het leerlingvolgsysteem tijdens de schoolloopbaan van de leerling. De school heeft aangegeven dat de leerlingen in dat kader twee keer per jaar worden getoetst (CITO en Eduforce). De commissie neemt hierbij ook in aanmerking dat het uiteindelijk aan de school voor voortgezet onderwijs is te bepalen of zij een leerling wil toelaten en welke daarbij de criteria zijn.

De school volgt een afwijkende procedure bij het vaststellen van het schooladvies. Volgens deze procedure, die al tenminste zo'n vijf jaar wordt toegepast, wordt het definitief schooladvies eerst vastgesteld nadat de resultaten van de drempeltoets en de NIO bekend zijn en hebben de uitslagen van deze toetsen invloed op het definitief schooladvies. Een zo ingerichte procedure is, zoals gezegd, weliswaar ongebruikelijk, maar niet ontoelaatbaar. De commissie stelt echter vast dat deze procedure niet in overeenstemming is met de tekst van de schoolgids over de eindtoets schoolverlaters (hoofdstuk 5.2). Op basis van die tekst mocht klager erop vertrouwen dat het schooladvies (beeld van de school gebaseerd op werkhouding en leerlingvolgsysteem) een eigenstandig advies was, los van de resultaten van de drempeltoets en de NIO.

Voor wat betreft de gang van zaken rond het gesprek in november 2008 en rondom het informeren van de ouders over het definitieve advies is de commissie van oordeel dat hierbij onvoldoende zorgvuldigheid in acht is genomen. Gelet op het feit dat er sprake was van een voorlopig schooladvies op basis waarvan ouders en kinderen zich verder zouden gaan oriënteren op het vervolgonderwijs, had van een professionele organisatie als een school is, verwacht mogen worden dat dit voorlopige advies ook schriftelijk was vastgelegd ten behoeve van het dossier van de leerling en ten behoeve van de ouders. De school heeft erkend dat dit ten onrechte niet is gebeurd. Bovendien zijn de aantekeningen van dit gesprek zoek geraakt. Er kan derhalve ook niet meer worden vastgesteld wat er in het gesprek is aan de orde geweest.

Tenslotte heeft de commissie vastgesteld dat zij beschikt over twee niet geheel gelijklopende versies van het definitief schooladvies, gedateerd op 29 januari 2008 respectievelijk op 29 januari 2009. Mevrouw B heeft ter zitting gezegd dat het jaartal 2008 op de ene versie onjuist is. De commissie heeft onvoldoende duidelijkheid van de school verkregen op de vraag welke de juiste datering van elke versie had moeten zijn. Voorts heeft de commissie niet kunnen vaststellen welk advies voor en welk advies na het afnemen van de WISC (begin maart 2009) is vastgesteld. Ook op dit punt heeft de school geen duidelijkheid kunnen verschaffen.

Alles overwegende acht de commissie de klacht **gegrond**.

Aanbevelingen

De commissie beveelt het bevoegd gezag van M aan:

- te bepalen dat officiële gesprekken tussen leerkrachten en ouders, zoals (bijvoorbeeld) over het schooladvies, op schrift dienen te worden vastgelegd.
- de tekst in de schoolgids met betrekking tot het vaststellen van het schooladvies te verduidelijken door deze zo aan te passen dat daaruit valt af te leiden op welke wijze dat advies tot stand komt en op welke gegevens het gebaseerd is; voorts om de leerlingen die thans in de hoogste klassen zitten en hun ouders te informeren dat het schooladvies op een andere wijze tot stand komt dan uit de schoolgids valt af te leiden en daarbij aan te geven op welke wijze het advies dan wel tot stand komt en op welke gegevens het gebaseerd is.

Den Haag, 6 november 2009

C. Sjenitzer
voorzitter

R.T. Steinvoot-de Groot
ambtelijk secretaris`